

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทย ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติผ่านนิทานครุภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กดำ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นลักษณะการวิจัยเพื่อพัฒนา โดยนำเอาผลจากการเรียนรู้ชั้นตอนหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับอีกชั้นตอนหนึ่ง (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2545 : 26) โดยครุภูมิปัญญานิทานเรื่องปลาบู่ทองที่ครูแทรกคำบัญชีพื้นฐานในเรื่อง 30 คำ แล้วผู้วิจัยนำคำศัพท์ทั้ง 30 คำ ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับครุภูมิปัญญา จำนวน 12 กิจกรรมจากง่ายไปหายากตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติคือ นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่านิทานของครุภูมิปัญญา โดยดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กดำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 21 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 14 คน ซึ่งผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น

2. กรอบเนื้อหาในการวิจัย สารที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3/5 การเขียนเรื่องตามจินตนาการทำให้เกิดทักษะการเขียน

ตัวชี้วัดที่ 3/6 มีมารยาทในการเขียน

นิทานจากครุภูมิปัญญา เรื่อง ปลาบู่ทอง คำศัพท์ คือ เศรษฐี จิตใจ ทำน้ำ เสร้าใจ ดันมะเขือ น้ำพริก ประกาศ อาชีพ พลบค่ำ ภรรยา สงสาร กลั่นแกล้ง ปรับทุกข์ อาหาร ความสุข เมล็ด แม่ครัวว์ เก็ดปล่า อุบัติเหตุ บุตรชาย อธิษฐาน นางขนิษฐี ประพาส พระเจ้าพรหมทัต นางเอื้อย ประพาส อดทน รางวัล สำเร็จ พระมเหสี กระทะ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

1.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.3 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทานเรื่อง ปลาบู่ทอง จำนวน 12 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมละ 1 ชั่วโมง การจัดกิจกรรมกำหนด 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดคำศัพท์ให้ ครุภูมิปัญญาแทรกในการเล่านิทานเรื่อง ปลาบู่ทอง เป็นภาษาถิ่นจำนวน 3 ชั่วโมง นักเรียนทำกิจกรรมปฏิบัติจริงจากครุภูมิปัญญา เช่น รียนรู้คำศัพท์จากนิทาน 30 คำ นักเรียนเขียนบันทึกคำศัพท์ที่ครุภูมิปัญญาเล่าภาษาถิ่น นักเรียนเขียนเป็นภาษากลาง เช่น ครุภูมิปัญญา เล่าว่า “ตาลีโตนนางเอื้อยเนาะ” (นำสงสาร นางเอื้อยนะ) ครุภูมิปัญญาจะชูบัตรคำ คำว่า สงสาร ให้นักเรียนเขียนลงในสมุดบันทึก เป็นต้น

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ของครูภูมิปัญญาและพฤติกรรมของนักเรียนไว้ เพื่อนำไปเขียนบรรยายเชิงคุณภาพพร้อมการจัดการเรียนรู้ขั้นที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเขียนจากคำศัพท์ 30 คำ จำนวน 12 กิจกรรม เรียงลำดับจากกิจกรรมง่ายไปหายาก ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 การใช้คำ
- กิจกรรมที่ 2 การสร้างประโยค
- กิจกรรมที่ 3 การเรียงคำให้เป็นประโยค
- กิจกรรมที่ 4 การฝึกคิดที่หลากหลาย
- กิจกรรมที่ 5 การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ
- กิจกรรมที่ 6 การเขียนประโยคจากภาพ
- กิจกรรมที่ 7 การเขียนเรื่องจากภาพต่อเนื่อง
- กิจกรรมที่ 8 การเขียนเรื่องจากภาพเดี่ยว
- กิจกรรมที่ 9 การเขียนความเรียงจากคำ
- กิจกรรมที่ 10 การเขียนแสดงความรู้สึกจากภาพ
- กิจกรรมที่ 11 การเขียนต่อเรื่องให้จบ
- กิจกรรมที่ 12 การเขียนอย่างเสรี

1.1.5 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทย และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 85)

1.2 ขั้นการหาคุณภาพ

1.2.1 ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 105 – 106) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประกอบด้วย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญา บุรีรัตน์ ศ.ศ.ม. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
- 2) นายสมานธิ พินิจกิจ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กคำ
- 3) นายสมพงษ์ บุญญะ กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) ครูโรงเรียน

พษัฒณภุมภวทยาการ อ่าภอพษัฒณภุมภพษัฒ จ้งหวัดคมหาสารคาม

4) นายธรรมว้งนั วลัษพษัฒ กศ.ม. (การว้งยทางการศึกษา) ครูโรงเรียนเทศบาล วัดป่าเลไลย์ สำนักงานเขตพษัฒนที่การศึกษาธอทยเอ็ด เขต 1

5) นางสาวรุ่งลาวัลย์ ละอ้าคา กศ.ม. (หลักสูตรปฐมว้งย) อาจารย์ประจำคณะ ครุศาสตรมหาภวทยาลัษราชภัฏมหาสารคาม

1.2.2 ผลการนำภกัภรรมการเรียนรู้ที่พษัฒนาจ้งนไปให้ผู้เช้ยวชาญตรวจสอบ ความถูกธอทย ครอบคลุมเน้อหา และการจัดภกัภรรมการเรียนรู้ได้ค่า IOC เท้ากับ 0.928

1.2.3 นำภกัภรรมการเรียนรู้ที่พษัฒนาจ้งนไปปรับปร้งตามค้าแนะนำของผู้เช้ยวชาญ ด้งนั แก้ไขค้อธิบาย การขยายความ การทำให้ภร้งจ้ง การล้าดับความคึกให้ช้ค้เงิน รูปภภาพ การเช้ยนธอทยเน้อง และรูปภภาพให้เช้ยนแสดงความรู้สัภควรรู้ภภาพที่เห็นได้ช้ค้เงิน และควรร เป็นภภาพในเรอแงปลาทูธอง หลังจากนั้นนำให้ผู้เช้ยวชาญประเมณผลตรวจสอบความถูกธอทย เหมาะสมอื่ภคร้ง ซึ่งได้ผลการประเมณค้าความถูกธอทยเหมาะสมได้ค่าเฉล้ย 4.87

1.2.4 นำภกัภรรมการเรียนรู้ที่พษัฒนาจ้งนไปทค้ลองใช้กับนักเรียน ช้ยนประณศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาลอก ปีการศึกษา 2552 ที่มีบริบทการเรียนรู้ใน ลักษณะใกล้เคียงกัน จ้งนวนนักเรียน 15 คน โดยครูและครุภุมภพษัฒว้งนร่วมกันค้าเนน การทค้ลอง ด้งนั

1) ช้ยนทค้ลองรายบุคคล (1 : 1) นำภกัภรรมไปทค้ลองใช้กับนักเรียน ช้ยนประณศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาลอก ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้เคียงที่มีบริบทในการเรียนรู้ การสอนคล้ายคลึงกัน จ้งนวน 3 คน โดยการเลอภแบบเจาะจง ซึ่งครุประจ้งช้ยนของนักเรียน เป็นผู้เลอภให้เป็นนักเรียนเก้ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 1 คน นักเรียนอ้อน 1 คน เพอตรวจสอบความเข้าใจ การใช้ภษาในการเช้ยน ผู้ว้งยค้าเนนการทค้ลองตามภกัภรรม เริ่มจากทค้สอบความสามารถค้าเนนการเช้ยนก่อนเร้ยน คอยสังเกตพษัฒภรรมในการทำภกัภรรม อย่างธอทยเน้องของการเร้ยน แล้วให้นักเรียนทำใบงาน และทค้สอบหลังเร้ยนด้วยแบบทค้สอบ ชุคเดม ความเข้าใจในการปฏิบัติผลการทค้ลองใช้ได้คะแนนเฉล้ย 21 คะแนน คึกเป็นธอทยละ 70.00 จากนั้นได้นำปัญหามาปรับปร้งแก้ไข เช่น เปล้ยนค้าศัพท์ เปล้ยนภภาพ เปล้ยนช้อความ ในค้าศ้แจงให้ช้ค้เงินย้งจ้งนแล้วนำไปทค้ลองใช้อื่ภคร้ง

2) ช้ยนทค้ลองกลุ่มเลอภ (1 : 3) หลังจากปรับปร้งแก้ไขในการทค้ลองเป็น รายบุคคลแล้วได้นำภกัภรรมไปทค้ลองกับนักเรียนกลุ่มย้อย โรงเรียนเดมจ้งนวน 9 คน ค้อ นักเรียนเก้ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน นักเรียนอ้อน 3 คน ซึ่งครุประจ้งช้ยนของ

นักเรียนเลือกให้เหมือนเดิม โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการทดลองใช้ได้คะแนนเฉลี่ย 65.5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.77 จากนั้นได้นำปัญหาในการเรียนมาปรับปรุง เช่น ปรับคำศัพท์ การตั้งคำถาม ภาพการเขียนแสดงความรู้สึก ภาพการเขียนสื่อความให้ชัดเจนขึ้น เรียงกิจกรรมจากง่ายไปหายากหลังจากปรับปรุงแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มภาคสนามโรงเรียนเดิม

3) ชั้นทดลองภาคสนาม (1 : 100) หลังจากแก้ไขในการปรับปรุงกิจกรรม จากกลุ่มเล็กแล้ว ผู้วิจัยนำไปทดลองกลุ่มใหญ่ โรงเรียนเดิมคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาลอก จำนวนนักเรียน 20 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียน ความต่อเนื่องของกิจกรรมความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน จากการประเมินผลงานของนักเรียนภาคสนามได้คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 146 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.00

หลังจากนั้นได้นำปัญหาจากการสังเกตการซักถามของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรม มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งเป็นครั้งที่สาม แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

1.3 หลังจากใช้กิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อหาความเชื่อมั่นของกิจกรรมต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ผลปรากฏว่า นักเรียนเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติผ่านนิทานครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับเหมาะสมมากที่สุดร้อยละ 90.00 ระดับเหมาะสมมาก ร้อยละ 8.09 และระดับเหมาะสมปานกลางร้อยละ 1.91 แสดงว่า กิจกรรมมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนได้ดี

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการเขียน

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนจำนวน 12 ชุด ดังนี้

2.2.1 การเขียนประโยค จำนวน 2 ข้อ

2.2.2 การเขียนสื่อความหมาย จำนวน 2 ข้อ

2.2.3 การเขียนแสดงความรู้สึก จำนวน 2 ข้อ

2.2.4 การเขียนเรื่องจากภาพต่อเนื่อง จำนวน 2 ข้อ

2.2.5 เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนด จำนวน 2 ข้อ

2.2.6 เขียนเรื่องที่กำหนดอย่างเสรีพร้อมตั้งชื่อเรื่อง จำนวน 2 ข้อ

2.3 ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน โดยปรับมาจากเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความของกรมวิชาการ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้มีประเด็นน่าสนใจและมีข้อสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด
มีประเด็นน่าสนใจ ข้อสนับสนุนอย่างชัดเจน

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด
มีประเด็นน่าสนใจ ข้อสนับสนุน

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด
มีข้อสนับสนุน

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด

คะแนน 0 คะแนน หมายถึง เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนด

2.3.2 ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจสอดคล้องข้อคิดหรือข้อเสนอแนะทางปฏิบัติมีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจสอดคล้องธรรมมี
แนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจมีแนวคิดที่แปลกใหม่
มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง มีแนวคิดที่แปลกใหม่
มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง มีแนวคิดที่แปลกใหม่

คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

2.3.3 การใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน และการลำดับความไม่วกวน
คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจนการลำดับความไม่วกวน

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย สื่อความหมายชัดเจน

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง

คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง

2.3.4 อักษรวิธี หมายถึง การสะกดคำ การใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 1-3 แห่ง

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 4 - 6 แห่ง

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 7 - 9 แห่ง

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 10 - 12 แห่ง

คะแนน 0 คะแนน หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด เกิน 12 แห่ง

2.3.5 ความสะอาด หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของชิ้นงานโดยภาพรวม ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาดเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาดเป็นระเบียบ

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ขาดความ
เป็นระเบียบ

คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ตัวอักษรอ่านยาก สกปรก

2.3.6. ส่งทัน เวลาที่กำหนด 2 คะแนน

2.4 ขั้นการหาคุณภาพ

2.4.1 ศึกษาเอกสารหลักการสร้างแบบทดสอบความเรียงจากหนังสือวิจัยทาง
การศึกษาของ (ไพศาล วรคำ. 2552 : 233)

2.4.2 วิเคราะห์หลักสูตรด้านเนื้อหาจากนิทานปลาบู่ทอง จุดประสงค์ด้าน
การเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.4.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน จำนวน 12 ข้อ
โดยเนื้อหาของแบบทดสอบครอบคลุมคำศัพท์จากนิทานเรื่องปลาบู่ทองเสนอที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

2.4.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมจากข้อ 1.2.1 ตรวจสอบ
ความถูกต้อง ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์

2.4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนมีความ
เหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดลอง โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง
ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC : Index of Item Objective Cogruence)

(สุรวาท ทองบุ. 2550 : 105 - 106) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์นั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์นั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่ได้วัดจุดประสงค์นั้น

2.4.6 บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแต่ละข้อ แล้วหา
ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เป็นรายข้อ แทนค่าสูตรแล้วหาค่า
ความคิดเห็น กำหนดเกณฑ์การยอมรับว่าข้อสอบทั้ง 5 ข้อตามที่ระบุ เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป
แปลความหมายว่า คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ และจุดประสงค์มีความสอดคล้องกัน
ปรากฏว่า ข้อสอบวัดความสามารถด้านทักษะการเขียนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่
0.60 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.4.7 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านตาลอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นนักเรียน

คนละกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย และนำมาตรวจให้คะแนน นำผลมาวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของจำนวนผู้ถูกทดสอบที่เข้าสอบ วิธีการคำนวณจะใช้สูตรของ วิทนีย์ และ ซาเบอร์ส (Whithney and Sabers, 1970 ; อ้างถึงใน กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์, 2540 : 152) ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.55 - 0.69 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 - 0.40 ไว้จำนวน 5 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำไปพิมพ์เพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติผ่านนิทานครุภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 1 ชุด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ชาอุชัย ชมดิษฐ์. 2548 : 67)

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) จากหนังสือการวิจัยทางการศึกษา (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 84-89)

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมนิทานผ่านครุภูมิปัญญา วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 20 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบและประเมินความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 เกณฑ์การประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาลอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมาแล้วนำผลมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งได้เท่ากับ 3.65 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การดำเนินการทดลอง

1.1 ทดสอบก่อนเรียนดำเนินการ ดังนี้

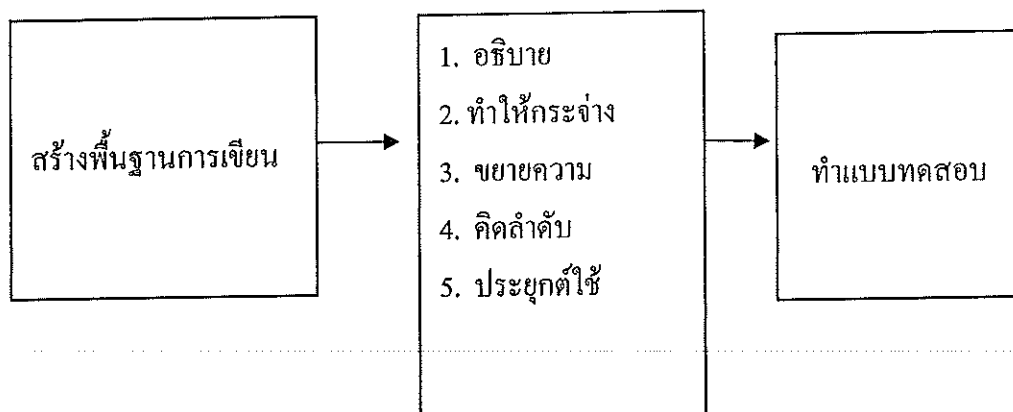
ก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการเขียน จำนวน 5 ข้อ

1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2.1 ชั้นการเรียนรู้โดยฟังเรื่องเล่าจากครูภูมิปัญญา นิทานเรื่องปลาบู่ทอง โดยภาษาถิ่นแทรกด้วยคำศัพท์ 30 คำแทรกในนิทานเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้คำที่กำหนดซึ่งคำเหล่านี้ประกอบด้วย ตัวละครในเรื่อง และคำบัญชีพื้นฐานของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูภูมิปัญญาดำเนินการเล่านิทานและทำกิจกรรม เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

ผู้วิจัยสังเกตการจัดการเรียนรู้ การเล่านิทานของครูภูมิปัญญา บันทึกผลจากการเล่าลงในแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูภูมิปัญญา และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำไปวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงบรรยายต่อไป

1.2.2 ชั้นการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยและครูภูมิปัญญาาร่วมกัน จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทย โดยได้ประยุกต์ขั้นตอนการสอนให้มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นเขียน ขั้นประเมินผล ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเขียน

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เป็นหลักในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการเขียน

1.1 สร้างพื้นฐานการเขียน

- 1.1.1 สนทนาในการที่จะฟังเรื่องเล่าจากครุภูมิปัญญา
- 1.1.2 ทดสอบก่อนเรียน

2. ขั้นเขียน

2.1 อธิบาย

- 2.1.1 อธิบายรายละเอียดในเรื่องที่จะสอนให้ทราบให้เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ
- 2.1.2 บอกขั้นตอนการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ไปเป็นช่วง ๆ ให้นักเรียน

ปฏิบัติ ดำเนินการตามกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ทำให้กระจ่าง

- 2.2.1 บอกรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องที่สอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในการทำ

กิจกรรมอย่างชัดเจน

- 2.2.2 ผู้เรียนสามารถรับรู้ เข้าใจ และให้รายละเอียดอย่างถูกต้อง

2.3 ขยายความ

- 2.3.1 ผู้เรียนสามารถเขียนและให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ใจ

ความสมบูรณ์

2.3.2 สามารถนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นย่อหน้า และนำย่อหน้ามาลำดับให้สอดคล้องตามรูปแบบการเขียน

2.4 คิดลำดับ

2.4.1 ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติลำดับเหตุการณ์ เรียงประโยค หรือให้ข้อมูลอย่างสอดคล้อง

2.5 ประยุกต์ใช้

2.5.1 นำความรู้เดิมเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ได้

2.5.2 จัดลำดับเหตุการณ์ตามความคิด จินตนาการ และใช้แนวคิดของนิทานจากการฟัง ปรับเหตุการณ์ของเรื่องใหม่ ตั้งชื่อเรื่องออกมาเป็นนิทานเรื่องใหม่ตามจินตนาการ

3. ชิ้นวัดผลประเมินผล

3.1 ทำแบบฝึกหัดการเขียนตามใบงาน

3.2 เฉลยประเมินผลการทำแบบทดสอบ

3.3 การทดสอบหลังเรียนดำเนินการดังนี้

หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ผ่านนิทานครุภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้ง 12 กิจกรรมแล้ว ทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกันกับก่อนเรียน จำนวน 5 ข้อ และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Groups)

การสนทนากลุ่มเป็นการนำประเด็นหรือแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบบันทึกผลการเรียนรู้ ความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง คือการยอมรับในการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานผ่านครุภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนมาดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในวงสนทนา ซึ่ง Stewart and Shamdasani (1990 : 64) โดยเน้นความสำคัญของพลวัตกลุ่ม (Group Dynamics) ซึ่งถือว่าคนเราจะพูดหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยในกลุ่มหรือในที่สาธารณะก็ต่อเมื่อเขารู้สึกสบาย ๆ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย

โดยจัดการสนทนากลุ่มที่ส่วนป่าวรรณกรรมของโรงเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนคนหลายวัยของโรงเรียนบ้านเม็กคำ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ซึ่งเลือกผู้สนทนาที่จุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก (Purposeful Sampling) โดยเลือกจากจำนวน

10 คน ดังนี้ ตัวแทนนักเรียน 3 คน เลือกแบบเจาะจง ตัวแทนผู้ปกครอง 3 คน ตัวแทน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 คน ตัวแทนครู 1 คน การจัดที่นั่งสนทนากลุ่มให้นั่งเป็นครึ่งวงกลม
ไม่ซ้อนกันให้นั่งสบาย ๆ ไม่ห่างกันนักเพื่อให้ได้ยินการพูดคุยอย่างทั่วถึง และแสดงความ
คิดเห็นให้ผู้อื่นได้รับฟังอย่างชัดเจน อันจะนำมาซึ่งการสื่อสารที่มีความถูกต้องชัดเจน และยัง
ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สนทนาและบุคคลในวงสนทนาด้วยในช่วงแรกของการ
การสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนา เริ่มจากการแนะนำตนเอง และทีมงาน (ผู้จัดบันทึกและผู้
บริการทั่วไป) โดยพยายามสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง จัดเตรียมอุปกรณ์ (กระดาษสำหรับ
จดบันทึกและคินสอ ชาร์ต หรือกระดาน เครื่องบันทึกเสียง) ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้
พร้อม หลังจากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อธิบายถึงวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายในการจัดสนทนากลุ่ม
2. เกริ่นนำด้วยคำถามอุ่นเครื่องเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายเป็นกันเอง
3. เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเริ่มมีความคุ้นเคยกัน จึงเริ่มคำถามซึ่งได้จากการเล่า

นิทานเป็นแนวทางประเด็นในการสนทนา

นอกจากประเด็นข้อคำถามเหล่านี้ในการสนทนาจะเกิดข้อคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการ
การสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาจะใช้ประเด็นคำถามเหล่านั้นซักต่อเพื่อให้ได้รายละเอียดของ
ประเด็นนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

การยุติการสนทนากลุ่มขอให้สมาชิกแต่ละคนสรุปสิ่งที่ตนได้พูดและเพิ่มเติมข้อมูล/
ความเห็นของตน โดยผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอาจเป็นผู้เริ่มต้นสรุปก่อนก็ได้ แล้วจึงให้
สมาชิกช่วยกันเพิ่มเติม การสรุปเป็นการทำความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลให้ตรงกันและ
ปรับแก้ในประเด็นที่อาจเข้าใจผิด และจากการดำเนินการสนทนากลุ่มดังกล่าวจะทำให้ได้
หัวข้อหรือเรื่องที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างดำเนินการทดลองและหลัง
สิ้นสุดการปฏิบัติการวิจัย โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังนี้

ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลจากการบันทึกผลจัดการเรียนรู้ (ผลหลังสอน) การจัด
สนทนากลุ่มมาสรุปเป็นความเรียง เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงว่ามีข้อบกพร่อง
มีปัญหา อุปสรรคหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางหาวิธีปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลเชิงปริมาณในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยาก (P_E) ค่าอำนาจจำแนก (D) และค่าความเชื่อมั่น (α)
2. การหาค่าร้อยละคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนจากกลุ่มเป้าหมาย
3. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่า t-test (Dependent)
4. การสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติผ่านนิทานครุภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนวัดความสามารถด้านการเขียนทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนวัดความสามารถด้านทักษะการเขียน ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละคน

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$$\begin{array}{l} n \quad \text{แทน} \quad \text{จำนวนคะแนนในกลุ่ม} \\ \sum \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวม} \end{array}$$

1.3 สถิติทดสอบที (t - test) หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนทดลอง และหลังทดลองโดยใช้สูตร t - test (Dependent Samples) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความ มีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน เริงวิเคราะห์ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้วิธีของ Rovinelli and Hamblton (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ดัชนีค่าความยาก (P_E) มีสูตรดังนี้ การคำนวณหาความยากง่าย ค่าอำนาจ จำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนของแบบทดสอบโดยใช้เทคนิค 27% ของจำนวนผู้ถูกทดสอบที่เข้าสอบ วิธีการคำนวณจะใช้สูตรของ วิทนีย์ และ ซาเบอร์ส (Whithney and Sabers, 1970 ; อ้างถึงใน กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. 2540 : 152)

$$PE = \frac{S_U + S_L - (2NM_{\min})}{2N(X_{\max} - X_{\min})}$$

ดัชนีค่าอำนาจจำแนก (D) มีสูตรดังนี้

$$D = \frac{S_U - S_L}{N(X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ P_E	แทน	ดัชนีค่าความยาก
S_U	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
S_L	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบของกลุ่มเก่ง หรือ กลุ่มอ่อน (เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง)
X_{\max}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
X_{\min}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด
D	แทน	ดัชนีค่าอำนาจจำแนก

2.3 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบแบบวัดที่เป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) (ไพศาล วรรค้ำ, 2552 : 277)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม